

ตุ๊กแกบินหางหยัก

Ptychozoon lionotum Annandale, 1905

Smooth-backed parachute gecko

ตุ๊กแกบินหางหยัก – *Ptychozoon lionotum* Annandale, 1905

ลักษณะ มีขนาดตัวเล็ก (จากปลายปากถึงรูก้น 100 มิลลิเมตร และหางยาว 90 มิลลิเมตร) ลำตัวค่อนข้างแบนราบ หัวยาวและส่วนหัวกว้างกว่าลำคอ หางยาว ผิวหนังลำตัวมีเกล็ดอ่อนนุ่มปกคลุม เกล็ดที่ส่วนหน้าของหัวใหญ่กว่าเกล็ดที่ด้านท้ายทอย เกล็ดบนหลังเล็กและรูปร่างกลม เกล็ดด้านท้องรูปร่างกลมและซ้อนเหลื่อมกัน เกล็ดใต้หางใหญ่และเกล็ดแถวเดียวที่อยู่ตรงกลางขยายกว้าง ด้านข้างของหัวได้ช่องเปิดหุ้มมีแผ่นหนังแผ่ออกมา ด้านข้างลำตัวจากด้านท้ายของขาหน้าไปถึงด้านหน้าของขาหลังมีแผ่นหนังแผ่ออกมา และทางด้านหน้าของขาหน้ากับทางด้านท้ายของขาหลังมีแผ่นหนังแผ่ออกมา ขอบด้านข้างของหางที่แผ่นหนังแผ่ออกมามีลักษณะเป็นรอยหยัก ส่วนปลายของรอยหยักเอนไปทางด้านท้ายลำตัวหรือของหางเล็กน้อย ถ้าส่วนปลายของหางเดิมหลุดออกไปและมีหางใหม่เจริญขึ้นมาทดแทน ขอบด้านข้างของหางที่เจริญขึ้นมาใหม่ไม่เป็นรอยหยักแต่เป็นขอบเรียบ

ลำตัวสีเทา บกหัวมีเส้นสีดำเป็นลวดลายไม่มีระเบียบ บนหลังมีเส้นสีเข้มรูปร่างหยักหรือรูปร่างคล้ายตัวเอ็มภาษาอังกฤษพาดขวาง 4 เส้น โดยเส้นแรกอยู่ที่หัวไหล่ระหว่างขาหน้า เส้นที่สองและเส้นที่สามอยู่บนลำตัว และเส้นที่สี่อยู่ทางด้านหน้าของขาหลัง หางมีแถบสีเข้มพาดขวางเป็นปล้องตลอดความยาวของหาง ด้านท้อง คาง และหน้าอกสีขาวและมีจุดเล็กสีเข้มกระจาย ด้านใต้ของหางมีแถบสีเข้มพาดขวาง

ขาหน้าและขาหลังสั้นแต่ใหญ่ นิ้วตีนใหญ่ นิ้วตีนด้านในสุดของขาหน้าและขาหลังไม่มีส่วนปลายของนิ้วที่เคลื่อนไหวเป็นอิสระจากส่วนอื่นของนิ้วและไม่มีเล็บ ส่วนนิ้วอื่นทุกนิ้วมีเล็บ นิ้วตีนหน้าและนิ้วตีนหลังมีแผ่นหนังระหว่างนิ้วเกือบเต็มความยาวของนิ้ว

การแพร่กระจาย เมียนมาร์ กัมพูชา มาเลเซีย ในประเทศไทยพบทางภาคใต้ ทางตอนล่างของภาคตะวันตก ภาคตะวันออกและบางส่วนของภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีพื้นที่ต่อเนื่องกับภาคตะวันออก ในพื้นที่สถานีวิจัยสิ่งแวดล้อมสะแกราชพบในป่าดิบแล้ง และกลุ่มไม้บริเวณอาคารของสถานีวิจัยฯ

พื้นที่อาศัย ค่อนข้างจำกัดแหล่งอาศัยในพื้นที่ป่า

นิสัย หลบซ่อนตัวในเวลากลางวันอยู่ในโพรงหรือในซอกของต้นไม้และออกหากินเวลากลางคืน แต่บางครั้งพบในเวลากลางวัน โดยเฉพาะตัวที่อาศัยอยู่บนต้นไม้บริเวณอาคารของสถานีวิจัยฯ เมื่อถูกรบกวนและถ้าอยู่บนต้นไม้ จะกระโดดจากต้นไม้ลงสู่พื้นดินแล้ววิ่งหลบหนีโดยใช้การวิ่งสลับกับการกระโดด แต่ถ้าอยู่บนโขดหินหรืออยู่บนพื้นดินที่ไม่มีพื้นที่ให้กระโดด จะวิ่งเข้าหาซอกหรือรอยแยกของโขดหิน ซอกต้นไม้ และถ้าไม่มี จะซุกตัวอยู่ในส่วนที่ลึกที่สุดของรอยแยกหรือซอกพร้อมทั้งม้วนหางเป็นวง มีพฤติกรรมปล่อยหางหลุดจากตัว

สถานภาพ เป็นสัตว์ป่าคุ้มครองตามกฎหมายกระทรวง พ.ศ. 2546 ที่ออกตามความในพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2535 และไม่มีสถานภาพเพื่อการอนุรักษ์ตามเกณฑ์ของ Office of Natural Resources and Environmental Policy and Planning (2005) และตามเกณฑ์ของ IUCN (2008) ในพื้นที่สถานีวิจัยสิ่งแวดล้อมสะแกกราชมีประชากรน้อย